

Notă informativă

la proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Legii cu privire la evidență rețelelor edilitare

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Legii cu privire la evidență rețelelor edilitare este elaborat de către Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite.
În perioada de după aprobarea Legii nr.150/2017 cu privire la Registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară, implementarea legii se confrunta cu dificultăți de esență, generate de faptul că legea de fapt, reglementa modul de organizare și funcționare a Registrului obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară și nu a modalității de evidență a rețelelor edilitare. În acest sens, în conformitate cu Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, precum și reieșind din atribuțiile Guvernului, reglementate prin Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, reglementarea modului de organizare și funcționare a Registrului obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară ar ține de obiectul de reglementare a unei hotărâri de Guvern privind aprobarea Regulamentului privind modul de organizare și funcționare a resursei informaționale „Registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară”, aprobat în baza Conceptului sistemului informațional „Registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară”. Astfel, problema principală, generată de Legea nr.150/2017 cu privire la Registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară ține de faptul că aceasta reglementează crearea Registrului și nu evidenței rețelelor edilitare și, de asemenea, înregistrarea obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară și a dreptului de proprietate și a altor drepturi reale asupra acestora, fapt despre care entitățile publice responsabile de administrarea rețelelor și-au exprimat categoric dezacordul. De asemenea se constată: 1) <i>deficiențele în implementarea legii anterioare, datorate atât unor inadvertențe ce țin de domeniul de reglementare, cât și a unor lacune în cadrul legislativ, ce creează confuzie și incertitudine în definirea clară a obiectului legii, sarcinilor și responsabilităților subiecților;</i> 2) <i>dificultăți în accesarea/colectarea datelor actualizate și precise despre infrastructura rețelelor edilitare, care împiedică planificarea eficientă a implementării prevederilor legii și intervențiile de urgență;</i> 3) <i>concept al sistemului informațional inadaptabil la tehnologia modernă care împiedică eficiența, transparența și accesibilitatea în implementarea sistemului de evidență a rețelelor edilitare;</i> 4) <i>lipsa de certitudine cu privire la obiectul înregistrării în sistemul informațional al rețelelor edilitare;</i> 5) <i>lipsa unei imagini clare a infrastructurii existente, ceea ce poate duce la conflicte și suprapuneri neplanificate;</i> 6) <i>lipsa de claritate, referitoare la procedurile și modalitățile de efectuare a înregistrărilor primare a rețelei edilitare în sistemul informațional;</i> 7) <i>suprapunerea atribuțiilor entităților abilitate cu evidența rețelelor edilitare;</i> 8) <i>lipsa unui punct/centru unic, în cadrul căruia are loc introducerea/actualizarea informațiilor referitoare la rețelele edilitare și, de asemenea, furnizarea informațiilor despre rețelele edilitare către persoanele interesate.</i> Deficiențele menționate mai sus nu permit crearea unui sistem, operațional în totalitate, cu toate că unele premise au fost create în baza situației și a cadrului juridic și normativ tehnic existent la moment în Republica Moldova. Aceste premise sunt condiții prealabile pentru o implementare corespunzătoare a sistemului, iar lipsa oricărei dintre acestea înseamnă reexaminarea întregului concept de evidență a rețelelor edilitare și validarea fezabilității implementării acestuia. Se impune modificarea domeniului de aplicare prin eliminarea înregistrării obiectivelor de infrastructură, deoarece în limba română, „obiectiv” înseamnă un scop, o calitate de imparțialitate, în timp ce „obiect” se referă la un lucru concret sau la un element gramatical. De asemenea, este necesară eliminarea obligativității înregistrării drepturilor de proprietate și a altor

drepturi reale asupra obiectelor de infrastructură, deoarece înregistrarea drepturilor de proprietate se face în baza unor documente confirmative, expres reglementate de Codul Civil. Or majoritatea rețelelor edilitare existente au fost construite în baza unor proiecte de execuție și au fost recepționate de către beneficiari în baza unor acte de primire-predare, care, în esență, nu sunt translativ de proprietate.

Așa fiind, registrul trebuie să se axeze pe evidența rețelelor edilitare și a deținătorilor acestora.

Ținând cont de faptul că tendința actuală este de a crea sisteme informaționale separate pentru componentele importante ale infrastructurii țării, este necesară excluderea unor obiecte de evidență din sfera de reglementare a legii actuale, cum ar fi cele din infrastructura transportului – drumuri, căi ferate, aeroporturi și porturi și elemente aferente infrastructurii transportului, cum ar fi iluminare stradală, semafoare; sistemele de gestionare a deșeurilor, acestea urmând a fi parte a altor Registre și sisteme informaționale. Cu titlu de exemplu, arătăm că, prin Hotărârea Guvernului nr.139/2024 a fost instituit Sistemul informațional „Registrul drumurilor publice, parte componentă a infrastructurii rutiere și a sistemelor informaționale de stat”.

Din cele expuse mai sus, rezultă că legislația în vigoare este depășită și inadecvată pentru a aborda problemele actuale, iar necesitatea actualizării legii în domeniul rețelelor edilitare este imperativă având în vedere evoluțiile tehnologice. Astfel, lipsa unui sistem informatic unic și uniformizat de evidență a tuturor rețelelor inginerește reprezintă o problemă majoră în gestionarea și coordonarea infrastructurii de către operatorii de rețea. Fără un sistem unificat și centralizat, există riscul dificultăților în localizare, suprapunerilor de rețele din diferite categorii, erori etc. Un sistem integrat ar facilita planificarea lucrărilor, protejarea rețelelor existent și a dreptul de posesie al operatorilor de rețele și eficientizarea resurselor.

Guvernul Republicii Moldova, în calitate de Beneficiar, la data de 17 septembrie 2018 a semnat acordul de finanțare cu Asociația Internațională pentru Dezvoltare în valoare de 30,1 milioane Euro destinat pentru implementarea Proiectului de înregistrare și evaluare funciară (PÎEF), având ca scop îmbunătățirea calității sistemului de administrare funciară și evaluarea bunurilor imobile, sporirea transparenței sistemului de impozitare a proprietății. Implementarea acestui proiect, include și crearea Registrului obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară, cu suportul experților străini. În procesul de crearea a Registrului au fost identificate carențele/problemele actualei Legi nr.150/2017, abordate la pct.1 al notei informative.

Fără intervenția de modificare a cadrului normativ existent, sistemul informațional automatizat elaborat de către PÎEF din contul bugetului alocat de către Asociația Internațională pentru Dezvoltare riscă să rămână nefuncțional.

O lege actualizată va promova investițiile în infrastructură modernă, asigura un standard înalt de fiabilitate a rețelelor, și facilitează tranziția către soluții mai durabile și inteligente. De asemenea, ar putea introduce mecanisme eficiente de reglementare și și monitorizare pentru a asigura conformitatea și performanța optimă a rețelelor edilitare.

Prin soluționarea acestor probleme, noua lege își propune să creeze un cadru legislativ robust, care să faciliteze o gestionare eficientă și transparentă a rețelelor edilitare, să îmbunătățească planificarea urbană și să promoveze o dezvoltare durabilă în Republica Moldova.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi.

Legea conține șapte capitole, inclusiv:

Capitolul 1. Dispoziții generale, care stabilește domeniul de aplicare, noțiuni principale utilizate în proiectul de lege, scopul evidenței, subiecții și obiectele de evidență.

Astfel, obiecte de evidenței sunt rețelele edilitare, zonele de protecție ale acestora și restricțiile aferente zonelor de protecție.

Reieșind din practicile registrelor țărilor Uniunii Europene, se supun evidenței următoarele rețele

edilitare: *rețelele electrice, rețelele de gaze naturale, rețele ale sistemelor de alimentare cu apă, rețelele de canalizare, rețelele de termoficare, rețelele de telecomunicații, altă infrastructură.*

Capitolul II. Atribuții și competențe, stabilește atribuțiile și competențele Guvernului, entităților publice și terților. De asemenea, capitolul reglementează finanțarea activităților ce țin de asigurarea evidenței rețelelor edilitare.

Capitolul III. Registrul de evidență al rețelelor edilitare descrie datele spațiale și descriptive ce conține registrul, cum se institue, subiecții raporturilor juridice a registrului. Astfel, proprietarul registrului este statul, posesorul Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru, deținător IP Cadastrul bunurilor imobile.

Art. 14 reglementează că Sistemul informațional al Registrului utilizează date din registrele de stat și cadastrele de specialitate. Schimbul automatizat de date între sistemul informațional al Registrului și alte resurse și servicii informaționale de stat se asigură gratuit prin intermediul platformei de interoperabilitate, instituite de Guvern, iar art. 15 stabilește finanțarea registrului.

Capitolul IV. Evidența la cerere a rețelei edilitare. Reieșind din faptul unii proprietari al rețelei edilitare nu vor putea să asigure crearea, acumularea, prelucrarea, sistematizarea, păstrarea datelor, precum și încadrarea datelor către punctul unic, prin servicii de rețea, la cerere, legea prevede posibilități ca rețeaua să fie înregistrată în Registru de către registratorul registrului, la cerere.

Capitolul V. Regimul juridic al datelor din registru. Se reglementează transparența datelor registrului, accesul la informație, eliberarea extrasului din registru.

Capitolul VI. Controlul ținerii registrului. Răspunderea. Este stabilită entitatea care efectuează controlul extern a registrului, termenii, atribuțiile reprezentanților organului de control, răspunderea pentru încălcarea prevederilor legii.

Capitolul VII. Obligații și responsabilități. Sunt stabilite obligațiile de coordonare a lucrărilor în zonele rețelelor edilitare, instituirea restricțiilor și obligativitatea de consultare a datelor din registru a autorităților publice, înainte de a elibera acte permissive.

Capitolul VIII. Dispoziții finale și tranzitorii. În scopul asigurării titularilor de drepturi asupra rețelelor edilitare cu timp pentru crearea datelor și pregătirea pentru încadrarea acestora în Registru, se stabilește legea intră în vigoare la 1 an de la data publicării acesteia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și activitățile care urmează a fi întreprinse în perioada de tranziție.

5. Fundamentarea economico-financiară.

Mijloacele financiare suplimentare din contul bugetului de stat sau din alte surse legale pentru modificările propuse de proiect nu vor fi necesare.

Totodată, cheltuielile pentru crearea Registrul de evidență a rețelelor edilitare sînt suportate din contul Proiectului de Înregistrare și Evaluare Funciară.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Drept urmare a aprobării proiectului de lege va fi necesară abrogarea Legii nr. 150/2017 cu privire la Registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară și modificarea Hotărârii Guvernului nr.133/2014 cu privire la crearea sistemului informațional automatizat „Registrul obiectelor de infrastructură tehnico-edilitară”.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul va fi supus avizării și consultării publice, conform art. 32 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, cu expedierea acestuia părților interesate.

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional proiectul este plasat pe pagina web oficială a Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru: www.agcc.gov.md, la compartimentul: Transparența decizională/Proiecte de acte normative și pe platforma de participare: www.particip.gov.md.

8. Consultările expertizei anticorupție

Proiectul va fi supus expertizei anticorupție, conform art. 35 din Legea 100/2017

9. Constatările expertizei de compatibilitate
Proiectul nu are ca scop transpunerea directă a unor prevederi din legislația UE.
10. Constatările expertizei juridice
Proiectul va fi supus expertizei juridice, conform art. 37 din Legea 100/2017
11.Consultările altor expertize
Proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Legii cu privire la evidență rețelelor edilitare și Analiza impactului de reglementare a fost examinată în cadrul ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător la data 4 iunie 2024, fiind susținută condiționat.

Director general

Ivan DANII